N°. 232. 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk NIEUWS-BLAD,

Zaturdag 29 September.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, brengen bij deze ter kennisse der Ingezetenen, dat door den stedelijken raad is opgemaakt de uitslag der stemming van de Stemgeregtigde Burgers, ter vervulling der buitengewone vacature, welke door het overlijden in [illegible] van den heer J. C. VAN NAERSSEN, in het stedelijk Kiezers-Kollegie is ontstaan, en dat uit het Proces-Verbaal door stemming is gebleken, dat [illegible] de heer Mr. L. D. STORM, griffier bij de Arrondissements-Regtbank alhier ter Stede, welke mitsdien bij opvolging in gedacht kollegie tot 1845 zal zitting hebben.

Breda, den 27sten September 1838.

DE ROY, vt.
Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

Frankrijk.

PARIJS, den 26sten September.

De ministeriele bladen hebben zich reeds verscheidene malen bezig gehouden over den arbeid der jongste algemeene departementale raadsvergaderingen. Het *Journal des Débats* behelst daaromtrent wederom een artikel, waaruit men zoude opmaken, dat het gouvernement niet ongenegen is om aan den wensch in vele dier vergaderingen geuit, met betrekking tot eene reductie op de regten van het zout, een artikel dat op het algemeen en vooral op de mindere klasse drukt, toe te geven, wanneer zulks namelijk met de behoeften der schatkist is overeen te brengen; waarschijnlijk zou zulks dan moeten gevonden worden door het verzwaren van de regten op andere artikelen. Een tweede punt, waarop het gezegd blad, bij de beoordeeling van den arbeid der algemeene raden, reeds andermalen is neêrgekomen, betreft de reductie der 5 pCt. renten. De oppositie had steeds hoog geroepen over het algemeen verlangen in Frankrijk naar den gezegden maatregel, en voorspeld dat de departementale raden zich algemeen daarvoor zouden verklaren; intusschen heeft men slechts [illegible] wenschelijk gehouden. De oppositie beweert nu, dat de prefecten, op het daartoe ontvangen bevel uit Parijs, de beraadslagingen zoodanig hebben weten te leiden, of anders door hunnen invloed hebben weten te bewerken, dat de genoemde zaak niet ter spraak gekomen is. Het *Journal des Débats* daarentegen, maakt er het besluit uit op, dat de conversie niet het algemeen heerschende gevoelen in het land is. Door dezen uitslag gesterkt, laat het zich aanzien, dat de ministers in de aanstaande zitting der kamers zich zullen bepalen, met nogmaals de conversie regtstreeks af te wijzen, en bij de bekende dit jaar daartegen aangevoerde argumenten, des noods, de ingewikkeldheid van het hollandsch-belgisch vraagstuk en de geschillen tusschen Frankrijk en Zwitserland in het midden te brengen, om daaruit te besluiten, dat een bedachtsaam gouvernement tot geene finantiele operatie van zulk een groot belang moet overgaan, wanneer de uitvoering door de eene of andere gewigtige gebeurtenis telkens kon worden verhinderd. Naar het gevoelen van sommige lieden, zou het bovenvermeld artikel van het *Journal des Débats* ook bijzonder met het oogmerk gesteld zijn, om den koers der 5 pCt. renten, die in de laatste dagen achteruitgegaan zijn, staande te houden.

— De hertog *van Nemours* zal in het begin der volgende maand, vergezeld van zijnen aide-de-camp en den generaal *Athalin*, eene buitenlandsche reize ondernemen en onder anderen de hoofdsteden Brussel, Berlijn, Dresden en München bezoeken.

— Bij den russischen gezant, graaf *Pahlen*, was gisteren avond eene groote diplomatieke vereeniging. Zoo men zegt, zou er over de zaken van Zwitserland gesproken zijn.

— De petitie tot uitbreiding van het kiesregt, die onder de leden der nationale garde wordt rondgedragen, schijnt, nu zij meer bekend geworden en door de onderscheidene bladen besproken is, ook meerderen bijval te vinden. Gisteren onder anderen werd zij geteekend door al de leden die de wachtdienst hadden aan het paleis der Tuilerien.

— In een der jongste nommers van de Algemeene Zwitsersche Courant wordt gemeld, dat prins *Lodewijk Napoleon* zich van de noodige passen had voorzien, om zich eventueel naar Engeland te begeven.

De opmerking wordt gemaakt, dat Frankrijk zich tegenwoordig bijna van alle zijden door aanverwanten en afstammelingen van *Napoleon* en zijne broeders omgeven ziet. Er zijn er in Zwitserland, in Beijeren, in Belgie, in Italie, in Engeland; terwijl men nu nog verneemt, dat de prins *Jerome Napoleon Bonaparte* van Londen te Brussel is gekomen, met voornemen, zoo hier gezegd wordt, om zich in de Rijn-provincien een verblijf te kiezen.

— Omtrent de gisteren vermeldde bewegingen van troepen aan den Zwitserschen kant, wordt nader medegedeeld, dat het 3iste regiment van linie Briançon verlaat om te Lyon terug te keeren en daar het 3iste van linie vervangen wordt; het 5iste regiment van linie verlaat Lyon om het 39ste te Saint-Etienne en Montbrison te vervangen. Het 6de regiment van linie verlaat Parijs en wordt er door het 28ste van linie vervangen; ook zouden Parijs verlaten het 7de regiment dragonders, het 1ste lansiers en het 4de huzaren.

Door sommige bladen was vermeld geworden dat drie regimenten uit Afrika zouden terugkeeren. Daaromtrent waren onnaauwkeurige opgaven gedaan. Zoo er troepen van terugkwamen, zouden het de drie regimenten zijn die er het langst verbleven, te weten: het 2de regiment ligte troepen, en het 11de en 63ste van linie; doch deze zullen dan waarschijnlijk wel door andere nommers vervangen worden.

— Heden liep de spraak van de ontvangst van brieven te Parijs, volgens welke de kommandant der brik *Laurier*, *Duquesne*, welk vaartuig op de Mexicaansche kust kruist, door Mexicaansche soldaten overvallen en krijgsgevangen was gemaakt, op het oogenblik dat hij zich met een of twee zijner officieren aan land had begeven om in eenige behoeften van zijnen bodem te voorzien. Men hoopt dat deze tijding zich niet bevestigen zal.

— Dezen morgen is een officier van den algemeenen staf met depeches naar Bajonne vertrokken.

— De gewone briefwisseling uit de Spaansche hoofdstad, houdt heden, onder dagteekening van den 19den, het volgende:

» Het ministerie moet 48 moeijelijke beproevingsdagen doorstaan voor dat de door hetzelve vastgestelde opening der cortes-zitting daar zal zijn, want hetzelve staat alleen en zonder steun. De ordonnantie van bijeenroeping is in de officiele courant van heden verschenen; de opening zal den [illegible] November aanstaande plaats hebben.

» Er is niets nieuws te vermelden dan eenige bijzonderheden betreffende het ministerie van oorlog. De voormalige oorlogsminister, generaal *[illegible]*, heeft het grootkruis van *Karel III* bekomen; de tegenwoordige oorlogsminister, generaal *Aldama*, heeft zich zelven den rang van luitenant-generaal gegeven. Het gerucht loopt, maar men weet niet van waar afkomstig, dat de generaal *van Halen* het kommandement over het leger van het centrum weigert." [*Van Halen* is dezer dagen Parijs gepasseerd, van Brussel naar Spanje gaande, en wel, zoo men te Parijs meende te weten, om het hem opgedragen bevel te aanvaarden.]

— Uit Bajonne houdt de gewone briefwisseling heden het volgende:

— In plaats van naar de Sierra van Soria te trekken, heeft *Espartero* zich naar Pancorbo begeven, waar hij den 16den was, in afwachting van de marschrigting die *Maroto* mogt nemen; een van zijne bataillons heeft hij naar Kastilie tegen *Merino* gedetacheerd.

— De bevolking en de nationale garde van Logrono hebben *Espartero*, toen deze aldaar van uit het legerkamp voor Estella terugkeerde, zeer koel ontvangen. De nationale garde heeft hare gevoelens zoo luide kenbaar gemaakt, dat de graaf *van Luchana* een veertigtal manschappen van dezelve heeft doen arresteren. [illegible]

» *Maroto* heeft zijn hoofdkwartier te Balmaceda verplaatst, twee bataillons, twee eskadrons en een batterij bij zich hebbende. Ook don *Carlos* heeft zich naar Balmaceda begeven en was aldaar den 19den.

» Luidens een brief uit Vera van den 21sten, heeft er te Perdon, den 19den, een moorddadig gevecht plaats gehad tusschen *Alaix* en *Fr. Garcia*: de partijen ontmoetten elkander op den weg van Pampeluna naar Puente la Reyna; *Alaix* is genoodzaakt geweest in deze laatstgenoemde plaats de wijk te nemen, na 400 gevangenen en een stuk geschut in de magt der karlisten gelaten te hebben."

— De 5 pCt. renten daalden heden ter beurze tot 108,80, doch kwamen later op 109 terug. Ook ter beurze verhaalde men, dat prins *Lodewijk Napoleon* passen naar Engeland had gevraagd. Voor het overige scheen men overtuigd, dat de koers zich zou verbeteren, zoodra men omtrent de zaken van Zwitserland meer gerust gesteld was. De notering was heden (26 *September*) 5 pCt. 109,05; 3 pCt. 80,70; Nap. r. 100; Sp. Ardoin 19½; Rom. L. 102¾.

Duitschland.

FRANKFORT, den 25sten September.

De beroemde deensche beeldhouwer, *Thorwaldsen*, is den 16den, aan boord van het fregat *Rota*, na een langdurig verblijf in Italie, te Helsingör aangekomen en aldaar door de bijeengestroomde menigte met veel geestdrift ontvangen; den volgenden dag zou *Thorwaldsen* zijne reis naar Kopenhage voortzetten.

— Den 9den dezer maand, des avonds ongeveer ten zes ure, heeft men te Lechnich, in het Rijn-pruissische, in een [illegible]

van twee mijlen, schokken van aardbeving waargenomen, die zoo hevig waren, dat de tafels wankelden, de stoelen omver werden geworpen en de beweging van den grond duidelijk voelbaar was; het luchtgestel was helder, en zoo stil, dat men het trillende geruisch, waarvan de schokken vergezeld gingen, duidelijk kon hooren en velen daardoor van meening waren dat er boven of onder hen iets ingestort moest zijn.

— Z. M. de keizer van Rusland heeft, tijdens Hoogstdesselfs verblijf te Weimar, aan den aldaar wonende poolschen graaf *Fredro*, de goederen teruggeschonken, welke hij in Polen bezit. — Het hof van Weimar is den 19den naar Berlijn vertrekken, alwaar de erfgroothertog reeds aangekomen is.

— Van den 19den dezer schrijft men uit Weenen: Heden wordt op het keizerlijk paleis de aankomst verwacht van HH. KK. HH. de hertogin *van Angoulême* en de gravin *Roeny* (dochter van de hertogin *van Berry*), uit Kirchberg, voor welke personaadjen vertrekken in het *Amalia*-paleis zijn in gereedheid gebragt. Derzelver verblijf in deze hoofdstad zal eenige dagen duren, en heeft ten doel om H. M. de keizerin-moeder een afscheidsbezoek te geven, daar HH. KK. HH. hun verblijf uit Kirchberg weder naar Görtz zullen verleggen. — In het keizerlijk paleis wordt de afwezigheid van HH. MM. den keizer en de keizerin waargenomen, om vele verfraaijingen en veranderingen van ameublement in hetzelve te bewerkstelligen. De vertrekken die voor Z. Keis. H. den grootvorst troonsopvolger van Rusland bestemd waren, maar vooreerst wel niet door Hoogstdenzelven betrokken zullen werden, zijn vooral ongemeen prachtig gedecoreerd geworden.

— Z. K. H. prins *Christiaan* van Denemarken zou, naar men uit Weenen schrijft, den 19den dezer die hoofdstad weder verlaten, om over München, Stuttgart, enz. naar zijn vaderland terug te keeren. Onder anderen is gedurende het verblijf van dezen vorst te Weenen, door prins *Wasa* een groot diner ter zijner eere gegeven.

— In oostenrijksche bladen leest men, dat den 21sten julij jl. door eenige bewoners van Bradi en Gomagoi, onder welke sich de 16jarige dochter van den herbergier *Alois Karner*, *Maria* geheeten, bevond, eene bestijging van den *Ortler*-spits, den hoogsten berg uit Tyrol, en bijna even hoog als de Montblanc, beproefd is geworden. Een hunner, *Bruner*, die reeds in 1826 denzelfden togt ondernomen had, diende den anderen tot wegwijzer. Na ongeloofelijk veel inspanning en niet zonder de grootste gevaren geloopen te hebben, bereikten zij hun doel, maar konden, uit hoofde van wind en koude, niet langer dan omstreeks een kwartier uurs op den top vertoeven. Onder de merkwaardigheden die zij op hunnen togt ontmoetten, bevond zich ook eene door de natuur gevormde ijskapel, die gemakkelijk dertig of veertig personen konde omvatten.

— Uit Milaan wordt gemeld, dat het Oostenrijksche hof, gedurende desselfs verblijf te Pavia, den 16den een bezoek van den koning van Sardinie heeft ontvangen, die denzelfden avond nog weder naar Turyn was teruggekeerd. — Den 18den zijn de Keizer en Keizerin van Lodi naar Crema vertrokken, van waar Hoogstdezelven hunnen togt naar Caravaggio en Bergamo zouden voortzetten.

— De allocutie, welke Z. H. de Paus in het geheim consistorie van den 13den gehouden heeft, is thans geheel bekend en in belgische dagbladen geplaatst. De H. Vader kondigt daarin aan de hooge vergadering met groote vreugde de wenschen van koning *Lodewijk Philips* aan, met betrekking tot de benoeming van eenen bisschop voor Algiers; beklaagt zich op eene ernstige wijze over den nog voortdurenden ongelukkigen toestand der katholijke kerk in Pruissen; wijdt in het breede uit over de handelwijze van den bisschop van Posen, dien Z. H. met lof overlaadt; en sluit met zijn vertrouwen te kennen te geven, dat de koning van Pruissen weldra aan de inspraak zijner rede moet toegeven, en niet langer dulden zal dat iemand in zijne staten de regten en vrijheid der katholijke kerk bekorte.

— Volgens de jongste over Triest ontvangen tijdingen uit Griekenland, waren de onlusten in Messenie toen weder gedempt. Z. M. koning *Otto* was van Corinthe in zijne residentie teruggekomen en zou spoedig zijne voorgenomene reis in de provincien ondernemen. Toen H. M. zijne gemalin zich te Corinthe aan boord begaf, was de spanning aldaar zeer groot, daar onderscheidene onaangename geruchten in omloop waren, onder anderen dat Z. M. ook incognito scheep wilde gaan. Intusschen hield die spanning op, toen men door den terugkeer des konings naar de stad van het tegendeel was overtuigd geworden. Vele loffelijke pogingen werden van regeringswege gedaan om bestaande misbruiken tegen te gaan, vooral den woekerhandel, en om al wat den jongen staat nuttig en noodzakelijk was, te bevorderen. De rekrutering veroorzaakte der regering echter buitengewoon veel onaangenaamheden, en men meende algemeen, dat het beter zoude zijn dezelve geheel achter wege te laten, dan zich telkens in verlegenheid gebragt te zien; terwijl men geen troepen genoeg heeft om de wetten overal te handhaven, en in het minst op de eilanden, wier bevolking in dit opzigt het weêrspannigste is. Aan den opbouw van een paleis werd ijverig gearbeid.

— De berigten uit den Levant loopen tot den 1sten. Dezelven houden in, dat het smaldeel van den admiraal *Stopford* in twee divisien van Malta vertrokken is. Beiden begaven zich naar Athene en van daar naar de Dardanellen, om in die wateren te kruisen. Het fransche smaldeel bevond sich te Vurla. De turksche vloot was van Smyrna afgezeild; dezelve begaf zich mede naar Vurla, om versch water in te nemen, zou vervolgens eenige eilanden aandoen en later naar Tripoli vertrekken. — *Reschid*-pacha was te Malta aangekomen.

— De jongste nog altijd even oorlogzuchtige berigten uit Konstantinopel zijn van den 4den dezer, en houden onder anderen het volgende:

» De tijdingen die wij uit Alexandrie ontvangen, laten bijna geen twijfel meer, over het uitbarsten van eenen oorlog met den Pacha van Egypte; en het schijnt dat aan *Mehemed*-ali werkelijk geen ander middel meer overblijft om zich staande te houden, dan met onversaagdheid den beslissenden stap te doen. Indien *Ibrahim*-pacha in dit oogenblik onverwijld de handen aan het werk sloeg, zou hij de Porte in de grootste verlegenheid brengen. De pest heeft in de laatste weken de gelederen van het onder bevel des Seraskiers in Azie staande leger op eene vreesselijke wijze gedund; de krijgstucht, de militaire houding dezer schoone troepen, is daardoor ten eenenmale verdwenen. De europesche zeemogendheden zouden Konstantinopel wel bewaren, maar in de eerste oogenblikken toch bezwaarlijk aan den grooten heer te land eenige werkdadige hulp kunnen bieden. De ondersteuning die van de zijde van Rusland beloofd is, schijnt bij den veranderden toestand der dingen, bij de verwikkeling der bestaande betrekkingen, van dag tot dag onzekerder te worden. De Porte verzuimt intusschen niets van hare zijde, wat in hare bedenkelijke omstandigheden van haar gevorderd wordt. Bij het departement van oorlog heerscht onophoudelijke drukte en werkzaamheid. Alles wat slechts eenigzins voor het leger beschikbaar kan worden gemaakt, wordt bijeengezameld en naar Azie overgescheept. Gisteren en eergisteren zag men onophoudelijk infanterie- en artillerie-detachementen over den Bosporus zetten; terwijl het troepen-vervoer van Gallipolis naar Azie nog aanzienlijker moet zijn. Al deze versterkingen, voor wier verzamelplaats men Akscheher aanwijst, zullen, onder bevel van *Hadschi-Ali*-pacha, naar den Seraskier, aan de grenzen van Adana, worden gevoerd. Hierdoor hoopt men den eersten schok der egyptische troepen eenigzins te zullen kunnen wederstaan. Gelukt dit, dan schijnt de Porte over het eind-resultaat van den oorlog zeer gerustgesteld te zijn. — Z. H. de sultan heeft, begeleid door een talrijk gevolg, de kustbatterijen in oogenschouw genomen en, als een bewijs van zijne tevredenheid, een aantal geschenken onder de bij dezelven dienende officieren en manschappen doen verdeelen. De pruissische kapitein *Fischer*, die door de Porte aan *Hafiz*-pacha is toegevoegd, en een van de uitmuntendste officieren is die Pruissen bezit, is eergisteren uit het leger in Azie hier aangekomen en zal, naar het schijnt, na verloop van een paar dagen weder derwaarts gaan. — De russische gezant *von Butenieff*, is gisteren van zijne verlofsreis hier teruggekomen; de baron *von Rückmann* denkt nog eenigen tijd in de hoofdstad te vertoeven, en zal vervolgens op zijnen post te Bucharest terugkeeren.

» Aan boord van het Oostenrijksche stoomschip *Prins Metternich*, hetwelk de gemeenschap tusschen Konstantinopel en Trapezunt onderhoudt, hebben zich twee pestgevallen opgedaan, waardoor de bespoedigde communicatie met de oostelijke kust der Zwarte-Zee voor eenigen tijd bemoeijelijkt zal worden."

De *Hanoversche Zeitung* behelst eenige bijzonderheden omtrent het te Emden aanhangige bekende regtsgeding der vier matrozen van het gestrande amerikaansche schip *Braganza*, die aldaar in de vorige maand met eene boot uit zee aangekomen, en dadelijk in arrest zijn genomen. Het blijkt daaruit dat allen hunne wandaad belijden en dat de matroos *Verbrugge*, belg van geboorte, die de belhamel van het wreed komplot schijnt geweest te zijn, bewijzen van eene terugstootende verstoktheid geeft. Volgens hunne verklaringen die, over het geheel vrij wel overeenkomen met het verhaal hetwelk door den eigenaar van den bodem, die zich mede op denzelven bevond, in de Engelsche bladen is geplaatst, zouden zij tot de muiterij gedreven zijn door verregaande, aan wreedheid grenzende strengheid van den kapitein, die zij tot het eerste slagtoffer van hunnen wrok gemaakt hebben. Het oproer is midden op den oceaan, in een donkeren nacht uitgebarsten, en eerst na eene hevige worsteling van het muitende scheepsvolk met hunne officieren, is het aan de verwoedden gelukt den kapitein en den opperstuurman in zee te werpen; hierbij echter was ook een der oproerige matrozen over boord geschoven; en terwijl zijne makkers zich beijverden hem te redden, gelukte het aan den kapitein en stuurman zich aan het schip vast te klampen en weder naar boven te klimmen; de laatstgenoemde verschool zich in de kajuit en onttrok zich zoodoende aan het gezigt der muitelingen; maar de kapitein werd weder door de woestelingen gegrepen, in weerwil van zijne smeekingen en verzekeringen van te willen vergeven en vergeten, andermaal over boord geworpen; en toen hij zich weder aan het vaartuig poogde vast te klemmen, door de onmenschen met hunne bijlen en knuppels zoo lang op de handen geslagen, dat hij los moest laten; nog eenige keeren zwom hij om het schip heen, en zonk, door vermoeidheid en bloedverlies uitgeput, met den uitroep: *oh Mary! my dear Mary!* in den afgrond. Een der gevatte matrozen moet gezegd hebben, dat hem het hart bij dit moordtooneel meende te breken en dat hij naar het voorste gedeelte van het vaartuig was gesneld, om zich zoo ver mogelijk van het gruwelstuk te verwijderen. — Vermoedelijk zullen de delinquenten naar Amerika uitgeleverd worden.

Nederlanden.

Breda, den 27sten September.

Heden morgen ten elf ure zijn alhier in het paleis van justitie de leden der arrondissements-regtbank van Breda en van de kantongeregten in dat arrondissement, door den daartoe gedelegeerden commissaris van de 6de en 7de distrikts-ambten van Noord-Brabant, den hoog ed. gestr. heer *A. J. Ingen-Housz*, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, beëedigd en na eene gepaste toespraak, welke door den ed. achtb. heer president der regtbank beantwoord werd, plegtig geinstalleerd geworden.

— Uit Utrecht wordt gemeld, dat HH. KK. HH. de prinsen *Alexander* en *Hendrik* der Nederlanden, vergezeld van den heer generaal *Bagelaar*, eergisteren, woensdag, te Soestdijk zijn aangekomen, om zich eenige dagen met de jagt te vermaken.

— Uit de onderscheidene hoofdsteden der provincien worden berigten ontvangen wegens de op gisteren plaats gehad hebbende plegtige installatie der provinciale geregtshoven door HH. Exc. de heeren gouverneurs, in naam van Z. M. den koning, na alvorens aan de leden en ambtenaren dier hoven den eed afgenomen te hebben, voorgeschreven bij art. 29 der wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie.

Van 's Gravenhage schrijft men voorts, dat, naar vernomen werd, op morgen, zaturdag, het hooggeregtshof aldaar zou ontbonden worden, en op denzelfden dag door de heeren advokaten en procureurs bij de hoogen raad den bij art. 5 van het vastgestelde reglement van orde en discipline van hen gevorderden eed, zou worden afgelegd. Zaturdag middag zou er groot diner zijn ten huize van den edel hoogachtbaren heer, mr. *A. W. Philipse*, president van den hoogen raad, waartoe de onderscheidene leden der regterlijke collegien genoodigd waren.

— Van eergisteren wordt ons uit 's Gravenhage het volgende geschreven:

» De audientie van Z. M. is op heden andermaal door een groot aantal personen bezocht geworden, die Hoogstdenzelven, wegens hunne benoeming tot eene regterlijke betrekking, hebben komen bedanken.

— » Naar men verzekert, is het in omloop geweest zijnde gerucht, volgens welk ook de heer en Mr. *C. M. van der Kemp*, die door Z. M. onlangs benoemd is tot regter-plaatsvanger bij het kantongeregt dezer stad, als zoodanig zijn ontslag zou verzocht hebben, voor zoo veel dien heer betreft, van grond ontbloot geweest.

» In plaats echter van den heer mr. *A. van der Graaf Huigens*, bij besluit van Z. M. benoemd tot griffier bij het kantonsgeregt te dezer stede, en die daarvoor heeft bedankt, is door Z. M. als zoodanig aangesteld mr. *John Frederic Pringle*, advokaat bij het Hoog-Geregtshof.

— » In de residentie is aangekomen de heer *L. Moll*, professor aan het conservatoire van kunsten en wetenschappen te Parijs, welke van wege de Fransche regering belast is, om de werken tot ontginning en tot bedijking van gronden, in ons land na te gaan."

— Naar men verneemt, is, bij besluit van Z. M., aan den gepensioneerden kolonel der artillerie *W. P. Camp*, toegekend den rang van generaal-majoor, zonder bezwaar van 's Rijks schatkist.

— Voor het vierde quartaal van dit jaar is door Z. M. benoemd als president der Algemeene Rekenkamer, mr. *A. R. de Wendt*.

— Het heeft dezer dagen aan Z. M. behaagd, bij kabinets-rescript, het departement van oorlog te magtigen om de vereischte bevelen uit te vaardigen, tot het met groot verlof zenden der miliciens van 1833, en het uitreiken van paspoort aan die der ligting van 1829.

— In de jl. Maandag door de Nederlandsche Handelmaatschappij te Rotterdam gehouden veiling van 507 kisten Java-indigo, is alles coulant verkocht, zijnde de besteedde prijsen van *f* 2,10 tot *f* 5,20.

— » In de Amsterdamsche scheepstijdingen leest men:

» Van Smyrna wordt dd. 8 September gemeld, dat den 1sten dier maand, op den middag, de hollandsche brik *Hendrika Elisabeth*, kapt. *A. Riedijk*, van Rotterdam en Triest naar Smyrna bestemd, zich met stilte ten N. W. van het eiland Scio bevindende, gepraaid werd door eene roei-mistik, oogenschijnlijk met twee man bemand zijnde, vragende om water. Zoodra zij aan boordzijde gekomen waren, vertoonden zich nog tien verborgen roovers, allen in Grieksch gewaad gekleed en geheel gewapend, die aan boord overkwamen en op de equipagie vuurden, ten gevolge waarvan drie man gewond en in het ruim geworpen werden. Meester zijnde van het vaartuig, werd hetzelve door de roovers verschrikkelijk geplunderd; zij namen de lading, bestaande in suiker in brooden, tabak en alles wat hun aanstond, in hunnen mistik en in eene der sloepen van de brik; vervolgens hebben zij den kapitein geboeid geweldddadig in de kajuit geworpen en de equipage in het ruim vastgebonden. Om het schip te doen zinken, hebben zij verscheidene gaten in hetzelve geboord, en des nachts het vaartuig verlaten, verzekerd zijnde dat hun oogmerk bereikt was. De kapitein dit alles in zijnen betreurenswaardigen staat aangezien hebbende, kwam weder op het dek, zijn volk opzoekende en uitziende naar redding. Na ongehoorde krachtsinspanning en niettegenstaande er acht voet water in het ruim was, hebben de ongelukkigen middel gevonden zich van hunne boeijen te ontdoen en bij den kapitein op het dek te komen, die nu op zijne beurt werd losgemaakt. Na vergeefsche pogingen om het schip te redden, hebben zij zich in de barkas begeven, en koers gezet naar Smyrna, hun schip op 2 mijlen afstands ten noorden van Scio ziende zinken. Kapitein *Riedijk* en zijne equipage zijn den 5den daaraanvolgende te Smyrna gearriveerd, waar bij alle noodige hulp en ondersteuning heeft ontvangen. Nog denzelfden dag is de fransche oorlogsbrik *le Bougainville*, de oostenrijksche brik de *Montecuculi*, en een turksch fregat, naar de wateren van Ipsara gestevend, waar men weet dat de roovers geland zijn, om hen zoo mogelijk op te sporen."

Sedert de laatste officiele bekendmaking, zijn door de belanghebbenden geligt de navolgende door Z. M. verleende octrooijen:

Een octrooi in dato 31 Maart 1838, voor den tijd van tien jaren verleend aan *C. Toole* te Dublin, domicilium verkozen hebbende bij mr. *R. Twiss Fzn.*, advocaat te 's Gravenhage, op de invoering van de uitvinding eener verbetering in vuurwapenen.

Een octrooi in dato 21 Julij 1838, voor den tijd van tien jaren verleend aan *A. Monnezon* en *J. Foderé* te Parijs, domicilium verkozen hebbende bij *C. C. Uhlenbeck* te Amsterdam, op de invoering van een nieuw uitgedachten toestel, bestaande uit concentrique cylinders, en geschikt om, volgens de algemeene wetten van persing en van evenwigt der vochten, water en andere vochten bij doorstraling te filtreren.

Een octrooi in dato 22 Julij 1838, voor den tijd van tien jaren verleend aan *W. Post* te 's Gravenhage, op de uitvinding van een middel tot het verdrijven en uitroeijen van wand- of weegluizen.

Een octrooi in dato 25 Julij 1838, voor den tijd van tien jaren verleend aan *G. Ballin* te Londen, domicilium verkozen hebbende bij *C. C. Uhlenbeck* te Amsterdam, op de invoering van verbeteringen, aangebragt aan den toestel genaamd Gasteller.

Een octrooi in dato 29 Julij 1838, voor den tijd van vijftien jaren verleend aan *W. J. F. Sleumer* en *J. C. Kiersch* te Amsterdam, op de invoering van een werktuig, dienende om van wollen lompen, wol te vervaardigen.

Een octrooi in dato 12 Augustus 1838, voor den tijd van vijftien jaren verleend aan *G. van Hoogstraten en Zoon* te Dordrecht, op de uitvinding van verbeteringen door hen aangebragt aan de wijze van stoken onder zoutketels of pannen.

Een octrooi in dato 12 Augustus 1838, voor den tijd van tien jaren verleend aan *T. de la Rue*, te Londen, domicilium verkozen hebbende bij mr. *A. M. C. van Hall*, avocaat te 's Gravenhage, op de invoering van eene nieuwe wijze om loodwit te vervaardigen.

De Septemberfeesten te Brussel zijn eergisteren met de volksvermakelijkheden besloten; als: het schieten met den boog; het oplaten van een luchtbal aan de Namensche poort, een tweede concert in het park; des avonds vuurwerk en algemeene illuminatie.

— Vorst *Leopold* heeft eergisteren met zijne gemalin het monument op het zoogenaamd Martelaarsplein in oogenschouw genomen.

— Te Gent is dit jaar bij de viering der Septemberdagen geen lijkdienst voor de gesneuvelde revolutiehelden, zoo als vroeger, gehouden. Dit is te opmerkelijker, daar dezelve in het vorig jaar met eene groote pracht werd gevierd. Voor het overige verneemt men niet, dat de feesten van Brussel in de overige plaatsen van Belgie veel weêrklank gevonden hebben.

In de thans ontvangen londensche berigten tot den 26sten dezer, leest men, dat men aldaar aan de (reeds onder Duitschland medegedeelde) tijding, dat uit Bombay naar de Perzische kust overgebragte Engelsche troepen regtstreeksche vijandelijkheden tegen den Schach van Perzie begonnen waren, geen geloof sloeg. Zelfs meende men te Londen, dat de krijgsmagt, die ook juist niet van groot belang was, niet eens Bushire of Abuschehr, aan den Perzischen golf bezet, maar zich tot het in bezit nemen van het eiland Karak, in dien golf en tegenover genoemde stad, bepaald had.

Een der engelsche bladen verzekert, dat, gelijk dit reeds door duitsche dagbladen beweerd is, de russische gezant bij het Perzische hof een koerier naar St. Petersburg had gezonden, om eene regtstreeksche tusschenkomst van Rusland in naam van den Schach te vragen. Door den minister van oorlog zou genoemde koerier, dadelijk naar Potsdam zijn gezonden, om den Keizer aldaar op te zoeken, en in afwachting van zijne meesters beslissing, reeds maatregelen genomen zijn om eene versterking van 15,000 man naar de grenzen te kunnen doen oprukken. — Laatstleden Maandag hebben de gezanten van Perzie, Rusland en Frankrijk te Londen eene bijeenkomst gehouden.

— Z. K. H. Prins *George van Cambridge*, is naar Gibraltar scheep gegaan.

— De weêrsgesteldheid was te Londen in de laatste dagen weder zoo ongunstig geweest en er was zoo veel regen gevallen, dat de prijs van het koren nog aanmerkelijk verhoogd was geworden.

— Den 27sten zou de heer *Green* eene nieuwe luchtreis in zijne ballon *Nassau* ondernemen; ditmaal was men op het denkbeeld gekomen om ook een tijger in zijne ballon te plaatsen.

— Blijkens de jongste berigten uit Lissabon, tot den 18den loopende, was de uitslag der verkiezingen toen nog niet met stelligheid bekend; dezelve liepen echter toch haast ten einde. — De Miguellistische guerillas gaven in de provincien aan de regering der koningin de handen nog steeds vol.

— Volgens de jaarlijksche statistieke opgave betrekkelijk van Diemensland, bestond de vrije bevolking aldaar bij het einde van 1837, uit 23,244 zielen, zijnde 1595 meer dan in het vorig jaar. Het getal der zich daar bevindende veroordeelden bedroeg 15,606 mannelijke en 2,016 vrouwelijke.

MILITAIRE WETGEVING.

Binnen weinige dagen zal Nederland verrijkt zijn met het bezit van alle deszelfs grondwettige instellingen; dan zal de kroon gezet zijn op het staatsgebouw, welks grondlegger en bouwheer onze koning is; en dankbaarheid zal het loon zijn voor het volbrengen van eene taak, die hoogstdenzelven zoo wel werd toevertrouwd door de Natie. Maar er blijft niet te min nog het een en ander over, dat met het nederlandsche regtswezen in een dikwerf onmiddellijk verband staat; en dat met niet te veel zorgvuldigheid noch te weinig vertraging kan behandeld worden. Wij bedoelen de regeling van het militair regtswezen in ons vaderland. Reeds meermalen werd er aangedrongen bij de regering, zoo in als buiten de vergaderzaal der Staten-Generaal, op eene revisie der krijgswetten

en de manier van procederen; en het scheen dan ook dat de regering niet achterlijk wilde zijn te dezen opzigte, daar zij last gaf aan de militaire autoriteiten om hunne aanmerkingen op de thans vigerende wetten op dat stuk bij haar in te dienen; zoo als dan ook geschied is. Wij hebben het mede van onzen duren pligt geacht om op dat gewigtig onderwerp de openbare aandacht te trekken; wel bewust daarmede den lande dienst te doen. Maar wat er van zij; het is bij het vragen om inlichtingen en aanmerkingen gebleven; en men heeft van de revisie niets nader gehoord. Heeft men dit te danken aan het uitgebragt advys van het lid der Tweede Kamer *Van den Velden*, die in zulke naauwe betrekking staat tot de bedeeling van regt in materie van krijgszaken; en die van oordeel was, dat met die revisie gevoegelijk kon gewacht worden tot na de invoering der Burgerlijke Wetgeving? Hoe dat ook zij; de zaak is blijven rusten; en wij houden het er evenwel voor, dat het van niet minder belang is, om de krijgswetten te herzien, dan ons de noodzakelijkheid beweerd is, om spoedig een nederlandsch strafwetboek, ter vervanging van het Fransche *Code Penal*, te erlangen. Toen het Militair Wetboek, in den aanvang van 's konings regering, werd vastgesteld, heeft men gewis reeds begrepen, dat die wetten niet meer overeenstemden met onze zeden en gewoonten; en met het meer verlicht begrip van wetgeving in deze eeuw. Het is te bejammeren dat die wetten zijn aangenomen op een tijdstip, toen er nog geene publiciteit aan de deliberatien gegeven werd; misschien zouden andere kundige lieden hun voordeel kunnen doen, het zij met voorstellen eene verbeterde wetgeving op te maken, het zij om in den geest des wetgevers in te dringen, het zij om sommige punten van militaire wetgeving te kunnen begrijpen, omtrent welker wezenlijke bedoeling dikwerf nu moet geraden worden. Wij zullen hier niet herhalen wat wij vroeger aanvoerden omtrent de gebreken der procesorde, omtrent de strafwetten zelven en vooral omtrent de zamenstelling der krijgsraden, en het misvormde wezen van de betrekking der militaire auditeurs, als aanklager en secretaris des krijgsraads; waardoor zij de deliberatien bijwonen der regters; hetgeen niet voegt; maar wij moeten hier er op aandringen, dat het tijd wordt, dat die herziening der militaire wetgeving aan eene commissie worde aanbevolen en toevertrouwd, die gelast wordt, binnen een gegeven tijdsbestek, de vruchten van haren arbeid te leveren, en waarvan de defroyementen niet worden berekend bij dag; maar in eens af. De verdienstelijke arbeid van twee kundige mannen uit deze provincie zoude aan de commissie zeer te stade kunnen komen, indien zij zelven niet tot deelgenooten dier commissie mogten kunnen gekozen worden. Het is sedert den belgischen opstand door een groot deel der Natie met leede oogen aangezien, dat de inlijving in de krijgsdienst onderwierp aan eene niet alleen exceptionele, maar inderdaad willekeurige en met onze begrippen van regt en beschaving strijdige wetgeving; en ofschoon het ter eere der krijgsraden en nog meer der regering strekt, dat men heeft getracht, om zoo veel mogelijk het exorbitante der straf in verband tot het misdrijf te verzachten; zoo heeft dit echter zeker niet kunnen beletten dat door de declaratien van het in staat van beleg stellen eener vesting of van het in staat van oorlog verklaren dezer provincie, vonnissen geveld zijn, waarbij de regter indachtig is geweest, dat hij niet over de wet vermogt te oordeelen, maar dat hij eene harde strafwet behoorde toe te passen, omdat die wet alzoo geschreven was. Mogt toch de regering tot het ernstig besluit komen, om de militaire wetgeving in verband te brengen met onzen tijd en onze denkwijze; en aan dat besluit het noodige gevolg geven; wij gelooven dat daarmede veel toegebragt zoude zijn, om de in sommige provincien gevreesde inlijving in de nationale militie en de mobiele schutterij, voor goed weg te nemen: overtuigd zijnde, dat geen volk gehoorzamer is aan de wet, dan waar de wet zacht is.

Ter Amsterdamsche beurse van gisteren (27 Sept.) waren genoteerd: N. W. S. 2½ pCt. 53$\frac{13}{16}$, $\frac{15}{16}$, ⅞; dito 5 pCt. 101½; *f* Kansb. *f* 24¾, Am. Synd. 4½ pCt. 95⅝, $\frac{5}{16}$; dito 3¾ pCt. 79½; O. I. 99½; Handelm. 171¾, 172½, 172¼, ⅜; Sp. *Ards.* £ 85, 17$\frac{15}{16}$, ⅞; Rusl. 1798, 105½; Roeb. 69$\frac{5}{16}$; Met. 5 pCt. 104; Braz. 81¾, ⅝; Rijn-Spoorweg 185⅞, 106.

THEATRE FRANÇAIS.

Les débuts de la Troupe Française auront lieu à *Breda*. L'ouverture est toujours fixée au mercredi 3 Octobre. L'affiche de demain annoncera la composition du spectacle, que le retard de plusieurs artistes empêche de fixer d'une manière positive. Plusieurs personnes se trouvant hors de ville, la liste d'abonnement restera ouverte chez MM. BROESE & COMP, jusqu'au Lundi 1 Octobre.

ALEXANDRE.

WILLIGE VERKOOPING.

Op Maandag den 22. October 1838, des avonds ten zeven ure, zal te *Nijmegen*, in het Verkoop-lokaal der Notarissen, eerst in twee Perceelen en daarna in Massa, worden Ingezet, om op nader te bepalen dag te worden Verkocht:

Een vrij en onbezwaard HEEREN-HUIS, met grooten TUIN, STALLING voor *vier* Paarden en twee KOETSHUIZEN, alles in een Blok, staande en gelegen in de lange Nieuwstraat aldaar, Wijk A., N°. 190; uitkomende achter den *Ezel*. Zijnde het Huis voorzien van *elf* Beneden- en Bovenvertrekken, Provisie- en Domestieke-Kamers, voorts van Zolders, Keukens, Bottelarij, Kelder, Volière, Waschhuis met Pomp en verdere Gemakken.

Nadere inlichtingen zijn te verkrijgen bij den Notaris VAN MUNSTER aldaar, ten wiens Kantore de Voorwaarden van Verkoop zullen ter lezing liggen, acht dagen voor den Inzet.

J. DUPPEN,

te *Nijmegen*,

maakt het geëerd Publiek bekend, dat hij ter Verkoop heeft vervaardigd eene extra groote partij CIRCULAIR-HAARDEN, PIEDESTALLEN en KOLOM-KAGCHELS; ook heeft hij tot Haard- en Kagchel-Figuren eene groote partij LEEUWEN, in differente Actien. De Compositie is gebakken Steen.

*** Bij de Boekhandelaars en Courantiers E. LION EN ZONEN, te *'s Hertogenbosch*, zal eerstdaags van de pers komen en algemeen verkrijgbaar worden gesteld een Boekje, getiteld: *Voorname bepalingen van het Nederlandsch Burgerlijk Wetboek, omtrent den Burgerlijken Stand*, duidelijk en gemakkelijk voorgesteld en vergeleken met het Wetboek NAPOLEON, voor zoo verre de kennis daarvan als volstrekt noodzakelijk voor Heeren Ambtenaren van den Burgerlijken Stand te beschouwen is, met voorbeelden van eenige Akten, zoodanig ingerigt, dat men met de tegenwoordige Registers van den Burgerlijken Stand, behoudens eenige daarbij aangewezene veranderingen in de Akten, *tot ultimo December van dit jaar*, kan blijven voortgaan. Uitgegeven met goedkeuring van den Heer Officier van de Regtbank van het Arrondissement *'s Hertogenbosch*, door den Heer H. A. A. BOONS, Commies voor den Burgerlijken Stand bij het Stedelijk Bestuur aldaar. De prijs is bepaald à *f* 0,60.

ETRENNES NATIONALES:

CHANTS PATRIOTIQUES, traduits de nos auteurs, et dédiés à S. A. R. le Prince *d'Orange*, par AUG. CLAVAREAU. Ce Recueil, orné d'une belle lithographie, *représentant la Patrie pleurant sur le tombeau de la Reine*, sera mis en vente, à la librairie de F. BURY-LEFEBVRE, à *Maastricht*, dans la 1ère quinzaine de Novembre, aux prix suivans: papier vélin, broché . . . . *f* 0,75.
même papier satiné, cartonné et doré sur tranches . » 1,25.

NB. Les souscriptions ayant presque absorbé le tirage de ce Recueil national, on prie les personnes qui voudraient se le procurer, d'en faire la demande le plus tôt possible, afin de ne pas arriver trop tard.

*** Bij BROESE & COMP., te *Breda*, zijn de volgende NIEUWE WETBOEKEN en REGTSGELEERDE WERKEN verkrijgbaar:

Wet op den overgang van de Vroegere tot de Nieuwe Wetgeving. *f* 0,25.

Wet houdende Algemeene Bepalingen der Wetgeving van het Koningrijk. *f* 0,10.

Wet op de Regterlijke Organisatie en het Beleid der Justitie. *f* 0,50.

Burgerlijk Wetboek. *f* 3,50.

Wetboek van Koophandel. *f* 2,40.

Wetboek van Strafvordering. *f* 1,20.

Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering. *f* 2,40.

Mr. B. A. VAN HOUTEN, De Nederlandsche Burgerlijke Wetgeving, 2 Deelen in Kwarto. *f* 28,50.

Mr. CAREL ASSER, Het Nederlandsch Burgerlijk Wetboek, vergeleken met het Wetboek NAPOLEON. *f* 6,60.

JOHAN VAN DEN HONERT, THZ., Handboek voor de Burgerlijke Regtsvordering in het Koningrijk der Nederlanden. Met eene voorrede van Mr. F. A. VAN HALL, 1e en 2e St. *f* 6,—.

Mr. W. H. VAN DER VOORT, Het Nederlandsch Burgerlijk Wetboek uit deszelfs beginselen verklaard en met de bepalingen der fransche Wetgeving vergeleken, 1e en 2e Stuk *f* 6,—.

Mr. A. DE PINTO, Handleiding tot het Burgerlijk Wetboek, 1e gedeelte. *f* 3,12½.

——— idem 1e Stuk 2e Gedeelte. *f* 3,50.

——— Twee Tabellen, voorstellende de Artikelen van het Wetboek NAPOLEON, met het nummer van het gelijkluidend of overeenstemmend Artikel van het Nederlandsch Burgerlijk Wetboek achter elk derzelve, en omgekeerd. *f* 1,20.

Mr. M. C. VAN HALL, Regtsgeleerde Verhandelingen en losse Geschriften. *f* 3,90.

Mr. C. THEMMEN, Handboek voor Burgers en Kooplieden, houdende Voorbeelden van Akten, welke in Burgerlijke Zaken en Zaken van Koophandel, volgens de Wet, onderhandsch mogen worden opgemaakt. Uit het Fransch vertaald, vermeerderd en naar de Nieuwe Wetgeving omgewerkt. *f* 0,90.

Door Bovengemelden is op den 25sten September 1838, aan het Ed. Achtb. Bestuur hunner Woonplaats, ter Vertaling in het Nederduitsch, vertoond: *Versuch eines Leitfadens zur taktischen Belehrung für Subaltern-Officiere der Infanterie und Cavalerie, bearbeitet von Pz.* — Adorf. Verlags-Bureau, 1838.

Te BREDA, bij BROESE EN COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.